

Šesnaesta lekcija • Lesson Sixteen

A1

GRAMATIKA

1. Označite gramatičke oblike: glagole (Г), именице (И), придеве (П) и прилоге (ПП).

Lažljiva (P) ljepotica (I)
Zalupila je (G [with je]) vratima (I)
Konačno (PR)
Kao Domovina (I)
I nestala (G)
U istoriju (I).

Lažljiva (P), dakle (PR), ljepotica (I)
I Domovina (I)
Imaju (G) nešto zajedničko (P):
Obje za sobom ostavljaju (G)
Dječake (I)
Koji će umrijeti (G)
Zbog njih.

Облици из других граматичких категорија:

предлози: **kao, u, za, zbog**

везници: **i**

личне заменице: **njih**

повратне заменице: **sobom**

друге заменице: **nešto, koji**

бројеви: **obje**

2. Zaokružite subjekat svake rečenice ili fraze.

Lažljiva ljepotica je zalupila
kao [što je] *domovina* [zalupila]
[*Lažljiva ljepotica je*] **nestala**
Lažljiva ljepotica i domovina imaju
Obje ostavljaju
koji [= dječaci] **će umrijeti**

(note: the subjects are italicized, and their verbs given for reference. Subjects and/or verbs that do not appear in the text but are understood are given inside brackets.)

3. Песма има два строфа.

4. Песма има тринаест стихова.

PITANJA *

1. Ла̀жљива лепòтица је за̀лупила вра̀тима деча̀цима због тога што је ла̀жљива. Да је пра̀ва лепòтица нѐ би то учинила већ би била љубазна.
2. Дòмовина је нѐстала у ѝсторију након што је о̀ставила деча̀ке ко̀ји ће да умру за њу.
3. Ла̀жљива лепòтица је слична Дòмовини по томе што обе о̀стављају за собо̀м деча̀ке.
4. Да, посто̀ји веза јер су и једни и други о̀стављени, ка̀ко од ѝсторије, та̀ко и од лепòтице.

*In these responses to the questions given under the **Pitanja** heading in Lessons 16-20, the answers provided are only suggestions. Students will have many different readings of these poems and should use them for discussion.

GRAMATIKA

1. Označite gramatičke oblike: glagole (G), imenice (I), prideve (P), prísvojne zamenice (PZ) i príloge (PR).

Tolìko (PR) stoljeća (I) su nàrodi (I) u nebo (I) vjerovali G [with su]
i ovaj svijet (I) im bješe (G) kratko (P) boravište (I)
iza kojeg ih vječni (P) život (I) čeka (G) .

Tolìko (PR) stoljeća (I) su nàrodi (I) u nebo (I) ođlazili G [with su]
Seoba (I) milijuna (I) s onu stranu (I) zvijezda (I)
K'o 'tice (I) duše* (I) su se dizale (G [with su se]) sa zemlje (I) u vječnost (I) .

Životinje (I) i biljke (I) samo (PR)
ostajahu (G) s kamenjem (I) na zemlji (I)
zauvijek (PR) .

Al' vjere (I) poumriješe (G)
sve jedna za drugom
i saznadosmo (G) : nema (G) neba (I)
ni uzdignuća (I) , ni uzleta (I) ni uskrsnuća (I)
i svaki uzlet (I) opet (PR) svršava (G) na zemlji (I) .

Na zemlji (I) nam je (G) ostati (G) zauvijek (PR) .
Životinje (I) i biljke (I) naša (PZ) su (G) rodbina (I)
i kamen (I) samo (PR) naš (PZ) najdalji (P) brat (I) .

U smrti (I) svi se izjednačujemo (G [with se]) .

*Note that the word **duše** "soul" is missing from the *Textbook* version of the poem.

Oblici iz drugih gramatičkih kategorija:

predlozi: **u, iza, s(a), k'o** (= kao), **na, za**

veznici **i, al'** (= ali), **ni**

lične zamenice: **im, ih, nam**

druge zamenice: **ovaj, kojeg, onu, sve, jedna, drugom, svaki, svi**

2. Zaokružite subjekat svake rečenice ili fraze.

narodi su vjerovali

ovaj svijet bješe

vječni život čeka

narodi su odlazili

[*dúše*] su se dizale

životinje i biljke ostajahu

vjere poumrješe

[*mi*] saznadosmo

nema [subjectless]

svaki uzlet svršava

je [subjectless]

životinje i biljke su

kamen [je]

svi se izjednačujemo

(note: the subjects are italicized, and their verbs given for reference. Subjects and/or verbs that do not appear in the text but are understood are given inside brackets.)

3. Pisma ima šest strofa.

4. Pisma ima osamnaest stihova.

PITANJA

1. U davnjoj prošlosti, po pesmi "Zemlja", ljudi su odlazili u nebo kada su umrli.

2. Tada su životinje i biljke i kamenje ostajali na zemlji zato što im ovaj svet ne beše kratko boravište, već trajno* boravište.

3. Vere su se poumrle, po pesmi "Zemlja", pa su ljudi saznali da nema neba ni uzdignuća, ni uzleta ni uskrnuća i da svaki uzlet opet svršava na zemlji.

4. U današnjem vremenu, po Šimiću, kada se umre na zemlji ljudima je ostati zauvek, zajedno sa biljkama, životinjama, i kamenjem.

5. A. B. Šimić se rodio 1898. godine, a umro je 1925. Dakle imao je dvadeset sedam godina kad je umro.

***trajan** "lasting, enduring, permanent"

VEČE NA ŠKOLJU
Aleksa Šantić (1868-1924*)

*Note the correction to the date.

GRAMATIKA

1. Označite gramatičke oblike: glagole (Г), именице (И), придеве (П), присвојне заменице (ПЗ) и прилоге (ПП) у свакој строфи.

Pučina (И) plava (П)
Spava (Г),
Prohladni (П) pada (Г) mrak (И).
Vrh hridi (И) crne (П)
Trne (Г)
Zadnji (П) rumeni (П) zrak (И).

I jeca (Г) zvono (И)
Bono (ПР),
Po kršu (И) dršće (Г) zvuk (И);
S uzdahom (И) tuđe (И)
Duge (П)
Ubogi (П) molj (Г) puk (И).

Kleče (Г) kosturi (И)
Suri (П)
Pred likom (И) boga (И) svog (ПЗ) –
Ištu (Г) ... No tamo (ПР)
Samo (ПР)
Čuti (Г) raspeti (П) bog (И) ...

I san (И) sve bliže (ПР)
Stiže (Г).
Prohladni (П) pada (Г) mrak (И).
Vrh hridi (И) crne (П)
Trne (Г)
Zadnji (П) rumeni (П) zrak (И).

Облици из других граматичких категорија:

predlozi: **vrh, po, s, pred**

veznici: **i, no**

druge zamenice: **sve**

2. Заокружите субјекат сваке реченице или фразе (има их једанаест).

pučina spava
prohladni mrak pada
zadnji rumeni zrak trne
zvono jeca

zvuk dršće
ubogi puk moli
suri kosturi kleće
[suri kosturi] ištu
raspeti bog čuti
san stiže
prohladni mrak pada
zadnji rumeni zrak trne

3. “Земља” има највише строфа, а “Вече на шкољу” има највише стихова. “Лажљива лјепотица” има и најмање строфа и најмање стихова.

PITANJA

1. Радња ове песме је смештена на врху црне хриди усред плаве пучине.
2. Атмосфера коју песма дочарава је прохладна, мрачна, тужна, болна* и уморна.
3. О људима у песми “Вече на шкољу” знамо да их је Алекса Шантић описао као суре костуре.
4. Алекса Шантић се родио 1868., а умро је 1924.
**bolan, bolna* “painful”

BEGINNING AND ENDING

These three poets are from Bosnia and Herzegovina. Ferida Duraković is from Sarajevo, while the other two are from Herzegovina: Aleksa Šantić is from Mostar, while A. B. Šimić is from a small town near Mostar, which is called Drinovci. Ferida Duraković's poem was published in her book *Srce tame* [Heart of Darkness] which appeared in 1998 in Sarajevo. Šimić's poem was published posthumously by his brother Stanislav because Šimić died when he was very young. During his lifetime he published only one collection of poems: *Preobraženja* [Transformations]. Unlike Šimić, Šantić lived for a long time and published many poems, stories and dramatic texts, and Duraković is still publishing poems. All three wrote during the time that Yugoslavia existed: Šantić and Šimić at its very beginning, and Duraković at its ending .

* The title presents an interesting translation problem. In Bosnian, Croatian, and Serbian **nastanak** means “origin” and **nestanak** means “disappearance.” However the title “Origin and Disappearance” doesn't work as neatly in English as “Nastanak i nestanak” does in Bosnian, Croatian, and Serbian, hence the translation “Beginning and Ending” used here.

VEŽBE

B1

Those students working on their own should use the recording as an aid in memorizing at least one of the poems.

B2

Препричајте вежбе 5А1, 5А2, 5А3, 6А1, 6А2, 6А3, 6А4 у паровима.

5A1

Pet velikih mačaka razgovaraju sa pet debelih pasa. Psi postavljaju pitanja, a mačke daju odgovore. Psi žele znati kuda idu mačke, a mačke odgovaraju da idu od jedne kuće do druge. Kada su upitane zašto to rade, kažu da su gladne pa jedu kruške. Kad ih pitaju psi da li jedu malo ili puno krušaka, mačke im odgovaraju da svaka mačka jede po dve kruške.

5A2

Ovo je razgovor između jedne osobe koja studira na fakultetu i druge osobe koja ostaje kod kuće i kuva prvoj osobi ručak. Moguće je da je prva osoba sin ili ćerka ili muž ili žena te druge osobe, a možda nije. Možda je druga osoba majka ili otac ili brat ili sestra ili muž ili žena onoj prvoj osobi, a možda i nije. Važno je samo to što prva osoba zna da kad dođe kući ručak će da čeka!

5A3

Razgovor je između broja 1 i broja 2 o tome kako broj 1 planira uskoro nekoga dočekati na železničkoj stanici. Naime broju 1 dolazi njegov stric, odnosno očevo brat. On objašnjava broju 2. da stric živi u Novom Sadu i radi kao sudija. Kad to čuje, broj 2 kaže da želi da bude advokat.

5A4

Dogovaraju se dva prijatelja o izlasku u grad. Jedan prijatelj kaže da bi njih dvojica mogla da idu zajedno u bioskop u četiri sata, a onda poslije da idu nešto pojesti i popiti. U ovom trenutku u razgovoru saznajemo da su ovi prijatelji zapravo još uvek deca, jer majka jednog od prijatelja kaže da mogu biti napolju samo do jedanaest sati zato što nije vikend.

6A1

Opisuju se stvari u sobi u školi ili na fakultetu, i opisuje se gde stoji svaki komad nameštaja u odnosu na druge komade nameštaja. Na primer: gde se nalaze stolice u odnosu na sto, gde se nalazi sto u odnosu na zidove i tablu, i gde se soba nalazi u odnosu na ostale spratove u zgradi.

6A2

Dvoje ljudi razgovaraju o jednoj knjizi u kojoj piše o tome kako je univerzitetski* život u Srbiji organiziran u zimске i ljetne semestre, s time što zimski semestar počinje u oktobru, a ljetni u februaru. Pričaju kako prve četiri godine studenti slušaju predavanja, dok im je pet godina apsolventska* kada više nemaju šta da slušaju na predavanjima, već se samo bave ispitima.

***univerzitetski** and **apsolventski** are adjectives made from nouns that have been introduced earlier in the textbook: **univerzitet** and **apsolvent**.

6A3

Dvoje ljudi razgovaraju o raznim stvarima. Prvi čovek pita drugoga kako mu je bilo juče. Drugi kaže da mu nije bilo baš najbolje ali da mu je bolje sada. Ispada da i jedan i drugi nekome piše. Prvi piše svom starom prijatelju, a drugi već sat vremena piše svojoj sestri. Prvi šalje starom prijatelju vesti o sebi i o Srbiji, a drugi stavlja sestri slike Crne Gore u pismo.

6A4

Ovo je razgovor o jelu između jednog i drugog čoveka, o tome ko voli kakva jela. Prvi čovek pita šta drugi više voli: slatka ili slana jela. Drugi odgovara da mu se više sviđaju slatka jela. Prvi pita da li voli meso. Drugi kaže da makar voli mnoga jela, ne voli meso naročito. Prvi objašnjava da mu je mama iz Argentine, dakle voli da jede meso svaki dan. Drugi kaže da se ne mora uopšte meso jesti.

B3

Vežbajte u parovima. Stvorite jednu rečenicu od ove dve, koristeći se veznikom koji.

1. То је учитељица моје ћерке, коју сам јуче видео у школи.
2. Да ли је то твој ујак, код кога си недељу дана била у гостима?
3. Пред собом видим реку према којој идем.
4. Он који је из Чикага добар је друг мог комшије.
5. Пишем писмо које морам да пишем зато што морам да се јавим колегама.
6. Лажљива лепотица, која је нестала у историју, залупила је вратима.
7. Народи којима је овај свет био кратко боравиште веровали су у небо.
8. Животиње и биљке, које су наша родбина, остајаху на земљи заувек.
9. Убоги пук, коме сан све ближе стиже, моли с уздахом дуге туге.

ДОМАЋИ ЗАДАТАК

C1

Prevédite svaku prvu rečenicu na engleski, a ostale rečenice na S.

1. a. Five people went to the basketball game.
b. Dvoje dece se vratilo svojoj kući.
c. Njih petoro je zajedno pesmu pevalo.
2. a. They only said hello to us for the sake of appearances.
b. Napisala mu je pismo radi ljubavi.
c. Molim vas, nemojte to učiniti radi mene!
3. a. Expecting a difficult exam, they studied day and night for a week.
b. Kupivši cveće, otišla je u lokal i popila je čašu vode.
c. Vrativši knjige, napisali su svoj izveštaj.
4. a. The seven men worked together for years.

- b. Dvojica su bila srećna.
c. Gledali smo juče *Prljavu dvanaestoricu*.
5. a. The people were informed in time.
b. Večera je pojedena, voda je popita.
c. Kada je sve rečeno i učinjeno, sve u svemu išlo je vrlo dobro.
6. a. It was written in the newspapers that the situation is now significantly better.
b. Očekivalo se da će stići oko ponoći*.
c. Činilo se da kiša nikada neće da prestane.
***ponoć** “midnight”
7. a. They said it would rain and snow all day.
b. Rekli smo da više vole ruže od lala.
c. Rekao je da nam se javila internetom.
8. a. Can anyone at all write poems?
b. Ćiće bilo kuda i radiće bilo šta.
c. Nije hteo da razgovara bilo sa kim.

C2

1. U početku stvorī [A] Bog nebo i zemlju. 2. A zemlja bješe [I] bez obliĉja i pušta, a bješe [I] tama nad bezdanom: i duh boŹji dizaše [I] se nad vodom. 3. I reče [A] Bog: neka bude svjetlost. I bi [A] svjetlost. 4. I vidje [A] Bog svjetlost da je dobra; i rastavi [A] Bog svjetlost od tame; 5. I svjetlost nazva [A] Bog dan, a tamu nazva [A] noć. I bi [A] veće i bi [A] jutro, dan prvi.
- ~~✎~~ Oznaĉite svaki glagol u gornjem tekstu sa ‘A’ za aorist, i ‘I’ za imperfekat.

C3

Odgovòrite na postavljena piťanja.

Primer:

Koliko vas je na času srpskog?

[vas = stuđenata]

Primer odgovora:

Ima nas petoro.

- Ima nas oko sedam milijardi* na svetu.
- Ima ih oko trideset.
- Ima nas oko pet hiljada.
- Ima ih oko dvadeset.
- Ima ih oko tri stotine miliona.
- Ima ih tri u ovoj lekciji.
- Ima ih pedeset pet u ovim pesmama.
***milijarda** “billion”

C4

Прера̀дите о̀ве речѐнице та̀ко да буду а) у прошлòм времену, и б) у прошлòм времену и у нег̀ацији.

1. Треба̀ло је одма̀х да се иде у ра̀дњу ко̀ја је до мо̀је згра̀де.
Нѝје треба̀ло одма̀х да се иде у ра̀дњу ко̀ја је до мо̀је згра̀де.
2. Ка̀ко се пѝсало ва̀ше име?
Ка̀ко се нѝје пѝсало ва̀ше име?
3. Баш су нам се је́ли о̀ни ко̀лачи ко̀ји су ју̀че печѐни.
Баш нам се нѝсу је́ли о̀ни ко̀лачи ко̀ји су ју̀че печѐни.
4. Мо̀гло је о̀творено да се го̀вори о томе за̀што сте најбо̀љи сту̀денти о̀ве шко̀ле.
Нѝје мо̀гло о̀творено да се го̀вори о томе за̀што сте најбо̀љи сту̀денти о̀ве шко̀ле.
5. Буду̀ћи да смо сви о̀вде бѝли прѝјатељи, о̀сећа̀ла сам се као да сам код ку̀ће.
Буду̀ћи да нѝсмо сви о̀вде бѝли прѝјатељи, нѝсам се о̀сећа̀ла као да сам код ку̀ће.